

ROZVOJ SOUČASNÉHO VENKOVA

NÁRODNÍ KONFERENCE VENKOV 2011

Středočeské místní akční skupiny Sedlčansko, Krajina srdce a Posázaví hostily ve dnech 14.–16. 11. 2011 Národní konferenci Venkov 2011, kterou jako tradičně pořádá Spolek pro obnovu venkova v rámci Celostátní sítě pro venkov zřízené Ministerstvem zemědělství v součinnosti s Národní sítí místních akčních skupin. Zúčastnilo se jí okolo 250 zástupců obcí a dalších organizací a firem zabývajících se rozvojem venkova. Jejím stěžejním výstupem je tzv. Prčická výzva (podle města, kde se část konference odbyvala) specifikující prostředky nezbytné ke splnění části cílů, k nimž se ČR zaváže Evropské komisi. Jde zvláště o udržení a zvyšování konkurenceschopnosti obcí, zemědělství, lesnictví i malých podniků výroby a služeb. Usiluje též o funkčnost neziskových organizací a spolků, snižování chudoby a rizik klimatických změn, o vzdělávání a o inovaci rozvoje venkova. Výstupy ze specializovaných workshopů, které na konferenci proběhly, budou předány na zodpovědná místa. Součástí konference byla společná jednání konaná v sedlčanském kulturním domě, ale také jednání a exkurze ve čtyřech pracovních skupinách. První den také probíhal před kulturním domem trh tradičních regionálních potravinářských i rukodělných výrobků s prezentací tištěných propagačních materiálů o zúčastněných organizacích a mikroregionech.

Konference byla zahájena úvodním, dalo by se říci strategickým panelem. **Pavel Sekáč**, vrchní ředitel Sekce rozvoje venkova Ministerstva zemědělství upozornil, že dle hrubého odhadu dostane ČR v letech 2014–2020 z Evropské unie cca 90 miliard korun, tedy přibližně o pět miliard méně než v období současném. Na rozvoj venkova

by z toho mělo jít 15 až 20 procent. Cíle pro čerpání finančních prostředků je tedy třeba pečlivě a efektivně naplánotovat v rámci mezirezortní spolupráce a diskuse se zástupci menších obcí.

Jiří Krist, místopředseda Národní sítě místních akčních skupin (MAS) a předseda MAS Opavsko zdůraznil, že 57%

obyvatelstva ČR žije v obcích a městech do 25 000 obyvatel. Není možné souhlasit se současným vládním návrhem, který v rozpočtovém určení daní jednoznačně upřednostňuje čtyři největší města státu (Praha, Brno, Ostrava, Plzeň), která sice plní řadu významných nadřazených funkcí, ale stejně tak nezbytné funkce od zajištění výživy

přes zdroje vody až po cestovní ruch zajišťuje venkovský prostor. Využití by se přitom mohla v praxi již osvědčená metoda programu Leader.

V podobném duchu mluvili i další účastníci úvodního panelu, vrchní ředitel Odboru rozvoje a strategie regionální politiky Ministerstva pro místní rozvoj **Jiří Vačkář**, **Petr Kulíšek** z MAS Nad Orlicí a **Roman Haken** z Evropského hospodářského a sociálního výboru.

Další jednání v pondělí, jakož i po většinu dne následujícího, probíhala v těchto pracovních skupinách:

- Rozvoj a ekonomika venkova
- Zemědělství a životní prostředí
- Venkov, tradice, rodina
- Veřejná osobní doprava na venkově

Úterní den byl logisticky dosti náročný, neboť každá pracovní skupina měla svou trasu exkurze i samostatný odpolední workshop – brainstorming, z něhož pak moderátoři zpracovali závěrečnou prezentaci. Autor článku se zúčastnil pracovní skupiny s názvem **Zemědělství a životní prostředí**. V jejím rámci byla navštívena rodinná farma orientovaná na odchov býků v Čelině. Rodina sídlí v restituovaném, vzorně opraveném empírovém, původně renesančním zámečku s cca 1,5 hektarovým anglickým parkem s rybníčkem a mariánskou kaplí (údajně od Jana Santiniho), v níž se nepravidelně konají koncerty. Kromě hlavní zemědělské činnosti majitel poskytuje v bývalých hospodářských budovách rodinné ubytování.

Dále účastníci zhlédli další malebnou agroturistickou farmu – Kunclův mlýn pod Brzinou, která je zaměřena kromě pěstování širokého spektra kulturních plodin také na chov koní pro amatérské jezdeckví.

Exkurze vyvrcholila návštěvou bioplynové stanice v době hospodařícím zemědělském družstvu Krásná Hora, které zde spotřebovává řadu rostlinných zbytků a díky procesu anaerobní řízené digesce se vzniklý bioplyn využívá jak na výrobu elektrické energie, tak na výrobu tepla.

V jednacím sále družstva pak proběhl odpolední brainstorming skupiny s následujícími závěry:

- Posilování zodpovědného vztahu k půdě zejména podporou postupů vedoucích k odolnosti vůči erozi.
- Omezování záborů půdy zvyšováním odvodů a podporou výstavby na brownfieldech.
- Podpora domácích produktů prostřednictvím jejich publicity, rozšiřováním farmářských trhů a tzv. projeje ze dvora.
- Podpora obnovy mozaikovitě kulturní krajiny s pestrou skladbou kultur a dostatkem funkční rozptýlené zeleně.
- Maximální využití územních plánů a pozemkových úprav tak, aby vznikala společná zařízení pro podporu protierozních vodohospodářských funkcí krajiny a pro zlepšení krajinného rázu.
- Podpora spolupráce obcí a zemědělských subjektů v rámci MAS, využití technických služeb zemědělských podniků, kompostování odpadů, podpora spolupráce ve využívání obnovitelných zdrojů a současně Oranžová stuha.
- Odstranění rivality malých a velkých zemědělských subjektů, konvenčních a organických zemědělců.
- Přesun části daní z příjmu obcím, ve kterých se nacházejí provozovny podnikatelských subjektů.

Prezentace závěrů všech pracovních skupin a závěrečná diskuse pak byly předmětem programu posledního dne jednání konference.

Závěry ostatních skupin byly formulovány takto:

Rozvoj a ekonomika venkova

- Podpora místních firem při zpracování zadání pro veřejné zakázky a vymahatelnost práva.
- Jasně a srozumitelně právní předpisy pro rozvoj podnikání a cestovního ruchu na venkově.
- Posílení úlohy MAS jako mediátora místních konfliktů.
- Provázání podnikání s bydlením.
- Rozšíření nabídky a dostupnosti mikropůjček.

- Rozšíření místních značek krajo- vých a tradičních produktů.
- Pozitivní kampaň o čistém podnikání.
- Podpora efektivní spolupráce všech subjektů na venkově (MAS, CSV, neziskové organizace a místní spolky, školy, fyzické a právnické osoby).

Venkov, tradice, rodina

- Motivace zapojení všech věkových a sociálních vrstev do komunitního plánování řešení venkovských problémů a dalších aktivit.
- Rozvíjení potenciálu každé obce v programu rozvoje.
- Zachování současné sítě venkovských škol a rozvoj aktivit kolem nich – kroužky, komunitní centra.
- Podpora aktivit a organizací pečujících o děti a seniory.
- Podpora etické a edukativní role církví zvláště v orientaci na rodinu, děti a nezištnou činnost v rámci komunity.
- Posilování možností částečných úvazků, podpora malého podnikání v menších obcích a odlehlých oblastech.
- Široké využívání IT technologií a zmírnění některých přísných hygienických předpisů.

Veřejná osobní doprava na venkově

- O místní dopravě nechť mají možnost rozhodovat samosprávy a místní občané.
- Propojení různých druhů dopravy (jedna síť – jeden tarif – jedna jízdenka – jeden jízdní řád).
- Zavedení národního koordinátora veřejné dopravy (problém dopravy přes krajské hranice).
- Podpora veřejné dopravy jako rozvojového prvku území.
- Železniční síť – základ veřejné dopravy.
- Využití železničních brownfieldů i tratí jinými provozovateli.
- Nepochitická a odborná spolupráce všech zainteresovaných s využitím metody programu Leader.

Na závěr konference byla zformulována a většinou zúčastněných hlasováním schválena tzv. Průčká výzva, jejíž stručný obsah je uveden v úvodu článku.

*Ing. Igor Kyselka, CSc.
Ústav územního rozvoje*